

עין משפט
נר מציה

נג:

שרקפא. קן של עופות ודרור קן לה (תהלים פד) מתרגמין שירקפא וצקונטרס פירש סל מלא עופות: **אתי** בהו יידי תקלָה. והא דלומר לקמן צפירקין (דף נח.) גבי צילי ספק טרפה שיחלא קמא משהינן לה אי הדרא טענה שריא ולא חיישין לתקלה וי"ל דהא לומר פ"ק דפסחים (דף כ:) דתקלה ערמה תנאי היא ועוד התם אי סופה לטעון ממחרת לטעון ועוד דלמאי דמסיק הכא דלפרסומי מילתא עבדי הכי ניחא: **ספק שונרא ספק קניא אימר קניא**. לעיל צפ"צ (דף כח. ד"ה אחא) פירשתי וא"ת דצריש התערבות (וצחים דף עד:) אמרינן גבי נתערבה צטרפה האי טרפה ה"ד אי דיעד ליה נישקליה ואי דלא דיע ליה מהיכן דיע א"ר ינאי דליערב נקוצב הקון צדרוסת הואב ור"ל לומר דליערב צנפולה ורבי ירמיה לומר דליערב צולד טרפה ורבי אלעזר היא ומפרש דכולהו כר' ינאי לא אמרי צין נקוצב הקון לדרוסת הואב מידע דיע האי משין והאי עגיל וא"כ אפשר לצרר כאן אי שונרא אי קניא וי"ל דדוקא התם מן הואב ולמעלה אכל צשונרא לא דיע ואס תלמר א"כ לישיני התם דליערוב נקוצב הקון צדרוסת תמול וצגדיים וטלאים וי"ל דניחא ליה לאוקומי בכל הבהמות והאי דלא משני דליערוב דרוסת הכלב צדרוסת הואב דלמא אפשר לצרר:

דרוסה שאמרו צריכה בדיקה בו'. פ"ה כגון ספק דרוסת ארי או שדרסה ואין מקום הדריסה ניכר מצחון משמע דודאי דרוסה לא מהנינן צדיקה וכן פירש הרב רבי יצחק צר' מאיר ז"ל דודאי דרוסה אין לה צדיקה שפעמיים שמאלים הצטר ואין יכול לבוין יפה ונראה דיש צדיקה אפילו לודאי דרוסה מדלומר צסמוון צדרוסה עד שיאלדים הצצר כנגד צני מעיים וצסימנים עד שיאדיומו צדיקה וכן פירש עבסם אכל אם האלדים הצצר שנגגד הסימנים ולא האדיומו הסימנים כשרה אע"ג דודאי נדרסה שהרי האלדים הצצר ם וא"כ איכא דודאי זיהרא ועוד דקאמר צסמוון דמורי ציה רצ מכפלא עד אטמא וויינו ע"כ ודאי דרוסה דרב לא חייש לספק דרוסה דלא דער ציה כדפירש צקונטרס לעיל מההיא דכל גגות (עירובין ד.). והא דלומר צריש פירקין (מג.) נפקא מינה לספק דרוסה ולא לומר לודאי דרוסה משום דאף לספק דרוסה קיימא לן דחיישינן ועוד מדצעי צסמוון וושט נקוצבו צמשהו דרוסתו נמי צמשהו קנה נקוצבו צכאסר דרוסתו צכמה אלמא אע"ג דמאלדים צמשהו ונדרס ודאי צעי למימר דכשר עד שיהא צו צכאסר ונראה שגס צקונטרס לא נקט ספק דרוסה אלא משום דאו צריך לצדוק צכל מקום גצה וכריסה וצדה וכל מה שצנגד צני המעיים אכל אס היה ניכר מצחון מקום הדריסה לא היה צריך לצדוק אלא כנגד אותו מקום: אילמא

שרקפא. קן של עופות ודרור קן לה (תהלים פד) מתרגמין שירקפא וצקונטרס פירש סל מלא עופות: **אתי** בהו יידי תקלָה. והא דלומר לקמן צפירקין (דף נח.) גבי צילי ספק טרפה שיחלא קמא משהינן לה אי הדרא טענה שריא ולא חיישין לתקלה

אלו טרפות פרק שלישי חולין

אהדדי. דכשם שהס נצעתים ממנו כך הוא נצעת מהם ואין לחוש: **שרקפא**. סל מלא עופות שנכנס הנץ ציניהם: **אתריה דשמואל** **הוא**. ולאו אורח ארעא לאורויי קמיה צאתריה דצצר שהן שוין צו אכל אי הוו פליגי צה לא היה משדר להו קמיה להפסיד ממון ישראל דכל מקום שיש נדנוד חטא אין חולקין

כצוד לרצ כך שמעתי. ולי"ג דה"ג אלא אתריה דשמואל הוא ומהכא לא תפשוט דהדר ציה רצ דלאו אורח ארעא למישרי צאתריה מלמא דליהו אסר והכי אמרינן צעירובין (דף ד.). ורב אי ס"ל דאסור לימא ליה אתריה דשמואל הוא: **לישדינהו הכי**. ישליכס לנהר כמות שהם: **מפרחן וסלקן**. ולדין אותן ציידים וימכרו לישראל: **ולשהיכו י"צ חדש**. כדין ספק טרפה דללקמן צפירקין (דף נח.). **לידי סקלה**. איידי דהוה צבו מוצא לא מצי לאזדהורי צבו ואמי למיכל חד מינייהו: **אסו**. עוצדי כוכבים והדרי ומוציני לה לישראל: **לפרסומי מילתא** (א) וכי אול לנהרא אושא מילתא טפי. ולפי שעופות דקים היו ומרובים היו לא יכול לצדוקן ולהמירן צבדיקה מפני הטורח שמא יטעה צצחת מהן אי נמי איידי דקליש זיהריה דנן לא מאלים צצר ולא מינכר ודצבר זה נראה לי: **ממסמס**. מלוכלך: **דרוסה שאמרו**. כגון ספק דרוסת ארי או שראחו שדרסה ואין מקום הדריסה ניכר מצחון: **צריסו לצדוק**. גצה וכריסה וצדיה וכל צכנגד^(א) צני מעיים ואס האלדים שס צצר שנקוטרוד"ל זהו הארס וטרפה סקופו לשרוף עד שיעקוצ את צני מעיים ואס לא האלדים צצר שס אין צריך לצדוק צמקוס אחר שאין דרוסה אלא כנגד צני מעיים דלא מיטרפא צמקוס אחר: **יש דרוסה לסימנין**. אס דרסה כנגדס מי היו טרפה מי אמרינן קשין הן אכל דרוסה וכשרה או לא: **כנגד ציס החלל** כולו. לאפוקי עוצי הלאר או הירכיס: **סימנים שנדלדלו**. איידי דא"ר זירא צהנך תרמי דלעיל צבר פירשה פלוני קמסדר ואזיל לכל הנך דלומר צבו ר' זירא הכי: **נדלדלו**. נעקרו צמקומות הרצה: **המסמסה מהו**. כגון דרסה צירך שלא כנגד החלל וראינו^(ב) שניקב הצצר לאחר זמן מהו: **כנגד צני מעיים**. אפילו צהאדימה: **נתמסמס הצצר**. צמקוס אחר: **רואין אוסו כאילו אינו**. ואס יש צו טרפות צניטל כולו כגון צומת הגידין טרפה דהאי נמי כנטול דמי: **גורדו**. אס היה צא לרפאותו גורדו ומשליכו עד הצצר החי: **גורדו**. צדל"ת: **תלחה**. מתפרקת ונופלין ממנה חתיכות חתיכות: **מדרב הונא צריה** גורדו קרוי המסמסה וכאילו אינו והויא לה ריאה שחסרה: **נקוץ עד שסינקב לחלל**. אכל הגיע לחלל יש לחוש שמא ניקבו הדקין וצבדיקה אי אפשר מפני שאין נקב דק ניכר צכן: **צסימנין**. דרסה צסימנין: **עד שיאדיומו סן עלמן**.

ואשמואל הוה למה לי למיחנקינהו לישדיניהו הכי בנהרא מפרחן וסלקן ולשהינהו ושדניהו בנהרא ואי ס"ד לא הדר ביה לישדיניהו אלא מאי הדר ביה ליסרינהו אלא^(א) אתריה דשמואל הוה למה לי למיחנקינהו לישדיניהו הכי בנהרא מפרחן וסלקן ולשהינהו ושדניהו בנהרא ואי ס"ד לא הדר ביה לישדיניהו אלא מאי הדר ביה ליסרינהו לאשפה וליטעמין נישדיניהו לכלבים אלא לפרסומי מלחא דאיסורא ההוא בר אוואא דהוה בי רב אשי על לביני קניא נפק אתא כי ממסמס קועיה דמא אמר רב אשי לא אמרינן ספק כלבא ספק שונרא אימר כלבא ה"נ יספק קניא ספק שונרא אימר קניא מחייה אמרי בני רבי חייא^(ב) דרוסה שאמרו צריכה בדיקה כנגד בני מעיים אמר רב יוסף הא דבני ר' חייא כבר פירשה שמואל דאמר שמואל משום ר' הנינא בן אנטיגנוס דרוסה שאמרו צריכה בדיקה כנגד בני מעיים בעי אילפא יש דרוסה לסימנים או אין דרוסה לסימנים א"ר זירא הא דבעי אילפא כבר פירשה רב חנן בר רבא דאמר רב חנן בר רבא אמר רב דרוסה שאמרו צריכה בדיקה כנגד בית החלל כולו ואפילו בסימנין בעי אילפא סימנין שנדלדלו בכמה אמר רבי זירא הא דבעי אילפא כבר פירשה רבה בר בר חנה דאמר^(ג) רבה בר בר חנה אמר שמואל יסימנים שנדלדלו יברובן בעי רב אמי המסמסה מהו א"ר זירא הא דבעי רב אמי כבר פירשה רב יהודה דאמר רב יהודה אמר רב בדרוסה ה"עד שיאדים בשר כנגד בני מעיים^(ד) נתמסמס הבשר רואין אותו כאילו אינו^(ה) ה"ד נתמסמס אמר רב הונא בריה דרב יהושע כל שהרופא גורדו ומעמידו על בשר חי אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אייתו קמן ההיא ריאה דכי הוו^(ו) מיתבי לה יתבה שפיר וכי הוו מדלו לה הוה^(ז) (תלחה ונפלה תילחי תילחי) וטריפנא לה מדרב הונא בריה דרב יהושע רב נחמן אמר^(ח) בקוין עד שתינקב לחלל בדרוסה משיאדים בשר כנגד בני מעיים רב זביד מתני הכי בדרוסה משיאדים בשר כנגד בני מעיים יבסימנים עד שיאדימו סימנים עצמם אמר רב פפי בעי רב ביבי בר אביי וושט

האדיומו הן עלמן הרי נגלה ששלט צכן: וושט

מסורת הש"ס

א) (עירובין קב: וש"נ.),
ב) (ג' הערוך דכפא ע"ש ומציא רביא מן התרגום ראה ערוך ערך שרקף.)
ג) (עירובין ד.)
ד) (פסחים כ: לג: צ"ק קטו:.)
ה) (לקמן נד.).
ו) (לעיל מז: מד:.)
ז) (לקמן טו. ע"ש וגם צרשי" שם מיתלשא ונפלה מילה מילי ורשי" דהכא.)
ט) (צ"ל מיתלשא ונפלה מילה מילי תלה צ"ל.)
י) (צ"א: וכל שכן כנגד, כ) צ"ל גורדו צדל"ת.

➤➤➤

גליון הש"ס

גב' נתמסמס וכו'. עין לקמן דף עו ע"א מוס' ד"ה נתמסמס:

➤➤➤

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה לפרסומי מילתא דבי: (ג) ד"ה המסמסה וכו' וראינו שנירקב הבשר:

➤➤➤

צעי רש"י

שנקוטרוד"א [שנקוטירוד"]. רויי דס.

➤➤➤

מוסף רש"י

סימנים שנדלדלו. ותלשו צכמה מקומות ומחוצינן כאן מעט וכאן מעט (ועיל חב.). נתמסמס הבשר. צצר הנשאר לכסוי נקב (לקמן טו.).

מסורת הש"ס

(א) וכלים פ"ב מ"ב, (ב) נדה נח: ע"ש, (ג) חמוספתא דלמי ב"מ רפ"ט, (ד) [לעיל מב:], (ה) לקמן סה, (ו) [מבז הכ"י סי' מג סוף ד"ה ועל מ"ש רבינו ואפי' נחתך וכו' ואפשר דלא היו גרים אלא ליטא קמא בלבד כמו בטוסמי דידן דלית בזה ליטא בתרא עב"ל], (ז) [לעיל מב:], (ח) [ג"ל עד], (ט) [שמעי פרשה ז], (י) [גברים יד], (יא) [נגזן בשברים הפחומים כו' כ"ל מהר"מ], (יב) [דף קכד:], (יג) [ג' חורה], (יד) [שם נט:], (טו) [שם כז:], (טז) [ג"ל ו' שעות], (יז) [נו"י מוס' ברכות כו: ד"ה איבעיא להו],

ג'יון הש"ס

נב' בל שיעורי הבמים וכו'. ע"ן לעיל מי ע"א מוס' ד"ה עד: תוס' ד"ה שיעורין וכו' דע"י יחוד סיידר: ע"ן לקמן דף עב ע"כ מוס' ד"ה בשעת:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה שיעורין וכו' מללסה ראשונה ואי יחדו מה לי ג"ל ומיתא ועוד נמחק:

מוסף רש"י

אבל ניקב טריפה. ולקמן מפרש ניקב בעליונו מקום שהיא עבה, אכל בקולשה כשרה (וע"י חוב). חותך מעובר שבמעיה. והינח החמירה בתוסה, מותר באכילה. בשחיטתה, כדילף בגמרא מכל צבהמה תאכלו (לקמן סח). מן הטחול ומן הכליות. של צבהמה עמא, אסור באכילה. ואפי"פ שהינו צבהמה לא הותר בשחיטתה, להי נקט טחול וכליות משום למדי דלא מיערפא הוא (שם).

עד לוג. שיעור זה ניתן לשצרי כלים שלא היה תחלתן אלא עד לוג דאם היה תחלתן יותר מלוג אזהוי שיעור שצריז צרביעית הלוג כדלקמן: **מלוג עד סאה**. כלי שהיה תחלתו יותר מלוג כגון שנים או שלשה לוגין או יותר ^(א) על סאה שיעור שצריז צרביעית הלוג:

סאה כלמעלה. ושיעור שצריז צחזי לוג כדלקמן: **סאסים כלמעלה**.

ושיעור שצריז צתורת כהניסי) ובמסכת כלים (פ"ב מ"ב) בלוג שלם: **והסניא לוג כלמטה כו'**. אלמא צכולה עד ועד ככלל: **הסם לחומרא**. משום הכי אמרינן צהו עד ועד ככלל דאולינן לחומרא דמטמינן לשצרים צשיעור וזוטא אצל כסלע וכאיכר דרצ נחמן אי הוה אמרינן צהו עד ועד ככלל הוי קולא לאכצורה ואשמועינן רצ נחמן דכל היכא דקתני עד זיל ציה לחומרא ואי עד ועד ככלל קולא היא אימא עד ולא עד ככלל: **כל שיעורים של חכמים להחמיר**. אי מנזומנס חומרא הוא שערינהו בצמומנס ואי מנזומנס קולא שערינהו צשומק: **חזן מכגרים של כסמים**. שגנינו צגדה (דף נח:): **דהרואה כחם של דם צגדה כגרים טמא דמספקין לה צדס נדה אע"ג דכי משערת ליה בצמומנס חומרא הוי לא הויא טמאה אלא ציותר מכגרים אצל כגרים עצמו מחזקין ליה צדס מאכולת והיינו להקל דאע"ג דכגרים שעורו צעינן כגרים ועוד והכי מניא צהרואה כחםשם נח:)** וטעמא משום

צכתמים עצמן דרצנן דמדאורייתא עד דחזיא מגופה כדכתבי (ויקרא טו) **דס יהיה זוצה צצברה: דיקא נמי**. דהא דקתני לוג כלמטה הוה צלמטה משום חומרא הוא ולאז דנימא נמי כמקום קולא עד ועד ככלל: **דקתני עלה דההיא**. דחבל היוצא חמשה טפחים כלמעלה טמא דעד דקתני עד חמשה טהור ולא עד ככלל: **עשרה כלמטה**. דהאי עד דקתני ועד עשרה טמא ועד ככלל קאמר אלמא צתר חומרא אזיל: **חותך מעובר**. צצמעי הצהמה ולא יאא מתוכה: **מוטר**. סאצר באכילה ויתר צשחיטתה כעובר עצמו וטעמא מפרש צבהמה המקשה (לקמן סט). מכל צבהמה תאכלו'): **מן העטול ומן הכליות**. של צהמה אס נחתך מהם אף על פי שלא הוואו צחתיכה מתוכה אסור באכילה משום אצר מן החי והתם קא יליף טעמא מאותה תאכלו') שלמה ולא חסרה כלומר כשהיא שלמה הוא דקאמינא לך כל צבהמה תאכלו להחיר דצר אחר צצגופה אצל כשהיא חסרה דהנמלא צתוכה מחסרונה הוא לא שרינא לך כל צבהמה דהיינו הנמלא צה. ומכל מקום שמעינן מינה דהיא עצמה שריא אף על צב דנחתך מן הטחול ואין חיתוך בלא נקב דכל נקב משום חיתוך הוא: **הוא הדין צצהמה נמי אסירא**. דחמיר ניקב ונחתך מניטל לגמרי שעל ידי הנקב הוא הולך ומוסיף מכאז והחולי רצ צגופה: **אידי דסנא ירשא מותר**. צחתיכה עצמה דלאינטריך לאשמועינן דלאז אצר מן החי הוא תנא איסורא דסיפא נמי צחתיכה: **לקסה צבוליא**. כגון מליא מוגלא: **צבוליא אחס**. וכ"ש צשחיתן: למקום

צה יחוד והא דתנן צמסכת כלים פרק י"ג (מ"ה) מחט שניטל ^(א) חודה או עוקצה טהורה ואם התקניה למיתוח טמאה לאו יחוד צעלמא קאמר אלא שעשה שום תיקון אצל היכא דהוי מנא לענין טומאה ע"י יחוד לענין צבת לא תקנו יחוד וכן משמע התם צבהיא דתרגמא אצבי אליצא דרצא צבולמי דוימנין דמימליך עלייהו ומשוי להו מנא משמע דאע"ג דטהורה היא דאכתי לא מימליך עליה אפילו הכי מותר לטלטלה הואיל וראויה להיות כלי ע"י יחוד ומיהו קשה מההיא דלמר צפרק צמה אשה יוצאה (שבת דף נח:): העושה זגין למכתשת ולעריסה ולמטפתת מיתוקות יש להם עינצל טמאים אין להם עינצל טהורים נטלו עינצליהן עדיין טומאתן עליהם ומפרש ^(ב) ר' יוסי צר' חנינא הואיל וראוי להקישו ע"ג כלי חרס רצי יוחנן אמר הואיל וראוי לגמוע צו מים לחיתוק אלמא צבראויות צעלמא בלא יחוד מקבל טומאה אע"פ שלא יחדו לגמוע דעל כרחק בלא יחדו מיירי מדפליג עלה ר' יוסי צר' חנינא ולא מטמא משום גימוע דבעינן מעין מלאכה ראשונה ^(ב) ועוד אי יחדו מה לי לא היה לו עינצל מעולם מה לי היה לו עינצל וניטל ועוד מדפריך עליה ורצי יוחנן לא צעי מעין מלאכה ראשונה והא תניא יכול כפה סאה וישצ עליה כו' ואי"ר אלעזר אומרים צמדרכות עמוד ונעשה מלאכתנו ואין אומרים צבטמא מת עמוד ונעשה מלאכתנו ורצי יוחנן אמר אף אומר צבטמא מת עמוד ונעשה מלאכתנו וההיא ע"כ בלא יחוד דומיא דכפה סאה וישצ עליה דאיירי כשלא יחדו לישיצה דממעט ליה מדכתבי אשר ישצ עליו הזב מי שמיחד לישיצה יאא זה שאומרין לו עמוד ונעשה מלאכתנו וי"ל דשאני גצי זגין דכיון שגם הדיוט יכול להחזיר העינצל דקאמר התם אית לן למימר דחשיב כלי ע"י דצר מועט שעדיין ראוי לגמוע קודם חזרת עינצל ואפילו בלא יחדו ולמ"ד הואיל וראוי להקישו על גבי כלי חרס ויחא ממה נפשך אי צעלמא צעי מעין מלאכה ראשונה הכא נמי לא מהני לגמוע מים דהיינו מלאכה אחרת ואפילו את"ל דצעלמא טמא בלא יחוד הכא שעומד למלאכה ראשונה ע"י חזרת העינצל אי לא דראוי להקישו לא הוי טמא ולא סגי ליה צגימוע מים דהוי כמו עמוד ונעשה מלאכתנו: **הרתם** לחומרא. השתא חזר צו מכל מה שמירץ והוי כמו אלא:

בל שיעורי חכמים להחמיר. וא"ת צפרק תפלת השחר (ברכות דף כו). דקאמר רצי יהודה עד ד' שעות וצעי צגמרא ^(א) אי עד ועד ככלל אי לא עד ועד ככלל ופשיט דעד ככלל דומיא דההיא דקאמר רצי יהודה גצי תפלת המוספים עד ^(א) ו' שעות דהוי עד ועד ככלל כדמוכח התם והיינו קולא שיכול להמתין ולהתפלל עד סוף ארבע וי"ל דאיכא נמי חומרא דלא אמרינן עבר זמנו וחייב עדיין להתפלל כל שעה רביעית וא"ת והיכי פשיט ליה דעד ארבע שעות מתפלת המוספין דלמא האי עד ועד ככלל והאי עד ולא עד ככלל דקאמר הכא גצי ההיא דחבל היוצא מן המטה דחמשה כלמעלה ועשרה כלמטה וי"ל דשאני הכא דשניהם שוים דתרווייהו לחומרא ^(א):

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נה.

שיעורין בכדי סיכת קטן ועד ^(א)אזל אס היה תחלתן יותר מלוג צעינן שיעור גדול לשצרים יותר מכדי סיכת קטן ואפילו יחדו צטלה דעמו אצל כל אדם ואין יחדו יחוד דאין דרך ליחד שצרים הצאים מכלי גדול לצורך סיכת קטן וכן נראה ^(ב)דע"י יחוד מיירי הכא דהיאך יקצלו שצרים טומאה אס לא ע"י יחוד הא אמרינן צסוף המזניע (שבת זא:): דכלי חרס צניקצ כמוציא זית טהור מלקבל צו זיתים ועדיין כלי הוא לקבל צו רמוזים ושם פירש צקונטרס כלומר טהור הוא מלקבל טומאה עוד משום סתם כלי חרס צשיעורו צזיתים וגם אס היתה עליו טומאה נטהר ועדיין כלי הוא לקבל צו רמוזים שאם יחדו שצו לרמוזים מקבל טומאה מכאן ולהצא או אס מתחלה היה מיוחד לרמוזים לא נטהר אלמא צעינן יחוד וא"ת דתנא צתוספתא דכלים צשלמי פרק מחט וצצעת שולי המחצין ושולי הפחתין וקרקרות הכלים ודופנותיהם [מלאחוריהן] אין ממלאין צהן ואין מקדשין צהן ואין מזין מהן וכו' שפן ועשה מהן כלים מקצלין טומאה מכאן ולהצא דצרי ר' מאיר וחס"א כל כלי חרס שטהר שעה אחת שצו אין לו טומאה לעולם ואי צעינן יחוד לקבל צו רמוזים כשניקצ כמוציא זית הא מיד כשניקצ נטהר וכשיחדו לרמוזים אחר כך אין יקבל טומאה מכאן ולהצא אצל אי לא צעינן יחוד אמי שפיר דלא נטהר כל זמן שהוא ראוי

לרמוזים וי"ל דההיא דתוספתא מיירי צדלא חזי על ידי יחוד צלי מיקון ^(א) ולהצי צשצרים הפחומין מכשיעור המפורש כאן צששמעין דממתת גריעותא לא מהני יחוד אצל היכא דלא צעי מיקון דאין מחוסר אלא יחוד לא אמרן דכיון שטייה שצו לא יקבל טומאה לעולם והא דתנן צמסכת כלים (פ"ה מ"ח) חתכו חוליות פחות מארצעה טפחים טהור מירחו צטיט מקבל טומאה משיסיקונו לאפות צו סופגין ^(א) משמע דלמא ציה טומאה ע"י תקון שאני התם דחשיב כלי גמור ע"י שנעשה אחר כך שלם כמתחילה ע"י תקון אצל שצרים קטנים אין נחשבים להיות עוד כלים ע"י שום תקון וא"ת לפי מה שפירש דלא מהני ראויות לשצרים לקבל טומאה עד שיחד הא צפרק כל ספגים ^(א) (שבת דף קד:): פליגי ר"מ ור' יהודה צכלי שנצצר צצבת וראוי למלאכה אחרת לענין טלטול דר' יהודה אוסר לטלטל משום נולד ור"מ שרי דלית ליה נולד אצל כ"ע מודו שאם נצצר מערב צבת דלא הוי נולד ושרי לטלטולי צצבת הואיל וראוי למלאכה אחרת אלמא מנא הוא לענין צבת ואם כן לענין טומאה נמי מנא הוא כדאמר רצא צפרק כל הכלים (שם דף קג.) גצי מחט של יד מדלענין טומאה לאו מנא הוא לענין צבת נמי לאו מנא הוא ועוד מוכח התם ^(א) דלא צעינן יחוד לענין צבת גצי רצא דליתווס מסיאיה צטינא ואחא צשמעיה וסקל חספא וקא מכפר ליה ומפרש טעמא משום דאילו הוה צצחצר חזי לאיסיקוי ציה מנא וי"ל דלעולם צעינן יחוד לענין טומאה והא דקאמר רצא מדלענין טומאה לאו מנא הוא היינו אפילו ע"י יחוד דכיון דניטל ^(א) חודה או עוקצה לא מהני

צה יחוד והא דתנן צמסכת כלים פרק י"ג (מ"ה) מחט שניטל ^(א) חודה או עוקצה טהורה ואם התקניה למיתוח טמאה לאו יחוד צעלמא קאמר אלא שעשה שום תיקון אצל היכא דהוי מנא לענין טומאה ע"י יחוד לענין צבת לא תקנו יחוד וכן משמע התם צבהיא דתרגמא אצבי אליצא דרצא צבולמי דוימנין דמימליך עלייהו ומשוי להו מנא משמע דאע"ג דטהורה היא דאכתי לא מימליך עליה אפילו הכי מותר לטלטלה הואיל וראויה להיות כלי ע"י יחוד ומיהו קשה מההיא דלמר צפרק צמה אשה יוצאה (שבת דף נח:): העושה זגין למכתשת ולעריסה ולמטפתת מיתוקות יש להם עינצל טמאים אין להם עינצל טהורים נטלו עינצליהן עדיין טומאתן עליהם ומפרש ^(ב) ר' יוסי צר' חנינא הואיל וראוי להקישו ע"ג כלי חרס רצי יוחנן אמר הואיל וראוי לגמוע צו מים לחיתוק אלמא צבראויות צעלמא בלא יחוד מקבל טומאה אע"פ שלא יחדו לגמוע דעל כרחק בלא יחדו מיירי מדפליג עלה ר' יוסי צר' חנינא ולא מטמא משום גימוע דבעינן מעין מלאכה ראשונה ^(ב) ועוד אי יחדו מה לי לא היה לו עינצל מעולם מה לי היה לו עינצל וניטל ועוד מדפריך עליה ורצי יוחנן לא צעי מעין מלאכה ראשונה והא תניא יכול כפה סאה וישצ עליה כו' ואי"ר אלעזר אומרים צמדרכות עמוד ונעשה מלאכתנו ואין אומרים צבטמא מת עמוד ונעשה מלאכתנו ורצי יוחנן אמר אף אומר צבטמא מת עמוד ונעשה מלאכתנו וההיא ע"כ בלא יחוד דומיא דכפה סאה וישצ עליה דאיירי כשלא יחדו לישיצה דממעט ליה מדכתבי אשר ישצ עליו הזב מי שמיחד לישיצה יאא זה שאומרין לו עמוד ונעשה מלאכתנו וי"ל דשאני גצי זגין דכיון שגם הדיוט יכול להחזיר העינצל דקאמר התם אית לן למימר דחשיב כלי ע"י דצר מועט שעדיין ראוי לגמוע קודם חזרת עינצל ואפילו בלא יחדו ולמ"ד הואיל וראוי להקישו על גבי כלי חרס ויחא ממה נפשך אי צעלמא צעי מעין מלאכה ראשונה הכא נמי לא מהני לגמוע מים דהיינו מלאכה אחרת ואפילו את"ל דצעלמא טמא בלא יחוד הכא שעומד למלאכה ראשונה ע"י חזרת העינצל אי לא דראוי להקישו לא הוי טמא ולא סגי ליה צגימוע מים דהוי כמו עמוד ונעשה מלאכתנו: **הרתם** לחומרא. השתא חזר צו מכל מה שמירץ והוי כמו אלא:

בל שיעורי חכמים להחמיר. וא"ת צפרק תפלת השחר (ברכות דף כו). דקאמר רצי יהודה עד ד' שעות וצעי צגמרא ^(א) אי עד ועד ככלל אי לא עד ועד ככלל דומיא דההיא דקאמר רצי יהודה גצי תפלת המוספים עד ^(א) ו' שעות דהוי עד ועד ככלל כדמוכח התם והיינו קולא שיכול להמתין ולהתפלל עד סוף ארבע וי"ל דאיכא נמי חומרא דלא אמרינן עבר זמנו וחייב עדיין להתפלל כל שעה רביעית וא"ת והיכי פשיט ליה דעד ארבע שעות מתפלת המוספין דלמא האי עד ועד ככלל והאי עד ולא עד ככלל דקאמר הכא גצי ההיא דחבל היוצא מן המטה דחמשה כלמעלה ועשרה כלמטה וי"ל דשאני הכא דשניהם שוים דתרווייהו לחומרא ^(א):

והרי

עין משפט ונר מצוה

רג א ב מיי פ"ח מה'ל שחיטה הלכה כו סמג עשין סג טושי"ע יו"ד סי' מד סעי' ב:

שיטה מקובצת

אל דאם היה תחלתן יותר מלוג בעינן שיעור גדול יותר לשבירו יותר מכדי סיכת קטן מלוג ועד סאה כן נמצא בס"י: ^(א) מותר אותו אבר באכילה ויתר: ^(ב) לאפות בו סופגין דמשמע: ^(א) גבי תפלת המוספין עד שבע שעות:

רבינו גרשום

עד לוג כו' אם היה טמא אפי' החזיק לוג עד שלא נשבר ועכשיו מחזיק בכדי סיכת קטן טמא: מאי לאו לוג כלמטה כלומר אפי' החזיק לוג קודם שנשבר שעורו בכדי סיכת קטן השבר וטמא ושי"מ עד ועד ככלל. לא לוג כלמעלה כלומר אם החזיק לוג עד שלא נשבר כמחזיק יותר מלוג ואינו טמא השבר בכדי סיכת קטן: מלוג ועד סאה ברביעית. כלומר אפי' החזיק סאה קודם שנשבר ידיו השבר ברביעית ואם מחזיק ברביעית טמא עדדיין חשוב: (כלומר) מאי לאו סאה כלמטה. כלומר כפחות מסאה ושי"מ עד ועד ככלל: לא סאה כלמעלה. כלומר דאם מחזיק סאה לא ידיו לשבר ברביעית דאי אינו מחזיק יותר מרביעית אינו טמא: מסאה ועד סאתים בחצי לוג. כלומר דאפי' מחזיק סאתים עד שלא נשבר ונשטא והשבר מחזיק חצי לוג חשוב כלי וטמא מאי לאו סאתים כלמטה דאפי' מחזיק סאתים כפחות לטבר בחצי לוג יעד ולא ככלל. והתניא לוג כלמטה כו' כלומר ושי"מ עד ועד ככלל: אבל ההוא [לחומרא] אבל אי אמרינן כסלע כפחות מכסלע כאסיר (יותר) כפחות מכאסיר וזו לקולא לפיכך אמרינן כסלע יותר מכסלע כו': חזן מכגרים של כתמים להקל כלומר דאמרינן אם ראתה כתם כגרים כפחות מכגרים דאם אינה רואה יותר מכגרים אינה טמאה: תניא נמי הכי כלומר דלחומרא חמשה כלמעלה כלומר דפחות מחמשה טהור ולא אמרינן חמשה כלמטה אלא כלמעלה וטמא עשרה כלמטה. כלומר הא דאמרינן יותר מעשרה טהור לא אמרינן דעשרה כלמעלה אלא כלמטה לחומרא: תני הוא דאסירא הא בהמה גופה שריא כלומר [תא] הכא דחותך מן הטחול ומן הכליות דדמי לניקב וקאמרינן דבהבמה כשרה. וכיצד אמרת ניקב טרפה: במקום חריץ עד הלובן: לית הילכתא כרב עורא דאמר ניקב טחול טריפה: